

No 95.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sr. św. Teofila.
Czw. św. Pawła od Krz.
Piąt. św. Piotra.
Sob. św. Katarzyny.
Niedz. św. Filipa.
Pon. św. Zygmunta.
Wt. Znalezienie św. Krz.

Wschód słońca: godz. 4 m. 43
Zachód słońca: godz. 7 m. 14
Dług. dnia: godz. 14 m. 31

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k.
Półrocznie " 3
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięczn. " " 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. poleśny 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40

Półrocznie " 3 " 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie " 1 " 10

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 8.

Nr. telefonu 598.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sroda, dnia 27 kwietnia 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Fabianicach u p. Teodora Minka; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane” na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz pęt. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz pełnowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Prosimy osoby interesowane, które zamieszczają w „Rozwoju” ogłoszenia, aby raczyły zamawiać większe ogłoszenia o dzień wcześniej, w wyjątkowych zaś razach przed godziną 10-tą, drobne ogłoszenia do godziny 10 rano, gdyż ze względów technicznych nie możemy później zamawianych ogłoszeń pomieścić w bieżącym numerze i będziemy je zostawiali do dnia następnego. Wyjątek tylko czynimy dla nekrologów, które przyjmujemy do godziny 12-ej, a w wyjątkowych wypadkach i później.

Administracja „ROZWOJU”.

Następca tronu austriacki a Węgry.

Pod tym tytułem zamieszcza wychodzący w Budapeszcie «Slovenskij Dennik» obszerny artykuł wstępny, znamienity a ważny przez to, że pismo to nie jest bez stosunków z otoczeniem arcyksięcia Franciszka Ferdynanda i nie umieszciliby z pewnością niczego, co mogłoby się nie podobać w tych sferach. Przytoczymy więc najważniejsze ustępy artykułu:

„Następca tronu całkiem słusznie widzi różnicę między węgry a tą częścią arystokracji madziarskiej i szlachty ziemiańskiej, która narzuca się krajowi samowładnie na przywódcę. Franciszek Ferdynand widzi na Węgrzech nie tylko hr. Andrassego, Appony’ego, Zich’ego, lub Karoly’ego i średnią szlachtę, ich szeroko rozgałęzione rodziny i szwagrostwa—ale on widzi na Węgrzech 20 milionów ludu, widzi rozmaite narody, ucisk ich a obok tego bezgraniczną nędzę warstw pracujących, pochodzącą właśnie z nienasyconej chciwości warstw, uprzywilejowanych pod względem narodowym, politycznym i ekonomicznym.

Następca tronu zależy oczywiście na tem, żeby monarchia habsburska nie rozpadła się na kawałki, lecz żeby tworzyła nierozdzieloną całość. To pewna, że Franciszkowi Ferdynandowi nie może być miłym taki związek etniczny, który trzeba odnawiać co dziesięć lat i można go co dziesięć lat wypowiedzieć i zerwać.

Wśród ekonomicznej i politycznej konkurencji mocarstw może Austria utrzymać swe stanowisko tylko w takim razie, jeżeli tak na wewnątrz, jako też na zewnątrz będzie solidarną całością, a nie kruchą mieszaniną. Albo czy następca tronu ma może zapalać się do rozdziału armii wspólnej i ma może dopuścić, żeby armia, rękojmnia siły obronnej państwa, dała sobie całą połowę swych sił zmadziaryzować dla widzimisię madziarskich szowinistów—i to połowę taką, której tylko 47% rekrutuje się naprawdę ze szczebu madziarskiego, a 53% ze słowaków, rumunów, chorwatów, serbów, niemców i rasinów?

Franciszek Ferdynand jest ambitny; chce stać się odnowicielem utwierdzonego państwa i nie szukać u niego skłonności, żeby miał losy państwa oprzeć na barkach jednego tylko szczebu. Następca tronu liczy się ze wszystkimi narodami, chce mieć wszystkie silnymi, zdrowymi i zadowolonymi tak, żeby im samym zależało na państwie.

Przyznajemy, że ten program następcy tronu idzie w kierunku wręcz przeciwnym, niż madziarski szowinizm i madziarski imperyalizm. Wszak Franciszek Ferdynand jest tak konserwatywny, że jest zwolennikiem powszechnego równego prawa głosowania, a także dla Węgier. My pojmujemy żale madziarskich szowinistów, ale zdajemy sobie sprawę z tego, że Franciszek Ferdynand przyjął w tych dniach w Tryeście serdecznie i laskawie deputację miasta Budapesztu; rozumiemy to i cieszymy się z tego, bo Franciszek Ferdynand nie jest nieprzyjacielem Węgier, ale jest przyszłym ich odkupicielem”.

Artykuł zawiera jeszcze kilka ustępów na temat, że następca tronu zasadniczo nie jest bynajmniej usposobiony wrogo przeciw narodowi madziarskiemu, jako takiemu—tylko nie identyfikuje Węgier z madziaryzmem.

SZKOLNICTWO PRYWATNE.

Ministerjum oświaty złożyło — jak już wiemy — radzie ministrów projekt prawodawczy o prywatnych zakładach naukowych, klasach i kursach, który to projekt ma zastąpić wydane w różnym czasie postanowienia i przepisy co do szkół prywatnych w Rosji, Królestwie Polskiem i prow. nadbałtyckich.

Nowy ten projekt dzieli wszystkie szkoły prywatne na trzy kategorie: ogólnokształcące, specjalne i zawodowe, które mogą się łączyć wzajemnie, a pod względem typu szkół na: niższe, średnie i wyższe, przy czem zastosowany może być system koadunkcyjny za zezwoleniem kuratora okręgu naukowego w szkołach niższych i średnich, a w wyższych za zezwoleniem ministra oświaty.

Wypracowanie planu nauki przedmiotów należy do przełożonych szkół z następującymi jednak zastrzeżeniami: do rzędu przedmiotów wykładanych należeć musi wykład religii obrządku prawosławnego dla uczniów tego wyznania; obowiązkowy jest we wszystkich klasach język rosyjski i wykład tegoż odbywa się w języku rosyjskim; w szkołach średnich i w tych niższych, w których zakres wykładanych przedmiotów odpowiada czteroklasowemu szkołom początkowym, wykład historii i geografii odbywa się w języku rosyjskim; w szkołach wyższych wykładane są w języku państwowym wszystkie przedmioty, prócz religii i języka ojczystego. Wykład w języku ojczystym, prócz rosyjskiego, literatury, historii i geografii, dopuszczony jest w szkołach niższych

i średnich, w tych miejscowościach, gdzie ludność mówi w tym języku i jedynie dla dzieci, mówiących w tym języku, w uczelniach zaś dla dzieci, mówiących różnymi językami, obowiązkowy jest wykład w języku państwowym.

Co do klas prywatnych i kursów, poświęconych nauczaniu języków cudzoziemskich, jak i w szkołach rysunkowych i technicznych wykład odbywać się może w języku niepaństwowym, nawet w uczelniach wyższych.

Prawo otwierania zakładów naukowych przysługuje stowarzyszeniom i zrzeszeniom, mającym w zatwierdzonej legalnie ustawie zastrzeżone prawo otwierania szkół, oraz osobom prywatnym, poddany rosyjskim. Osoby wyznań niechrześcijańskich, oraz sekciarze mają prawo otwierać szkoły dla osób tego obrządku i sekty, do których sami należą.

Na otwarcie szkół wyższych zezwolenia udziela minister oświaty, średnich—kurator okręgu naukowego, niższych—dyrektor szkół początkowych.

„Dzień” warszawski jako pocisk armatni.

Blisko parę tygodni temu (ściśle d. 10 kwietnia) „Rozwój” zanotował uchwałę tutejszego niemieckiego «Schulvereinu», zmierzającą do wzbogacenia jego czytelni książkami, które uswiadamią młodzież o życiu płciowym. Notatka powyższa była opatrzona zastrzeżeniem, iż książki takie powinny się dostawać do rąk rodziców, ale nie powinny być dostarczane młodzieży za rodzicielskimi plecami.

To zastrzeżenie obciążało dolegliwie wątróbkę redakcji gazety „Neue Lodz. Ztg.”

Każda dolegliwość utrudnia skupienie uwagi. Doznało tego i wspomniane grono redakcyjne, oglądając się za orężem, którymby mogło zmiażdżyć notatkę „Rozwoju”.

Nareszcie warszawskie czasopismo „Dzień” przyniosło artykuł p. t. «Ratujmy nieletnich», w którym znajdujemy krótką ale ponurą wiadomość o przerażającym wzroście zepsucia wśród warszawskich dziewcząt, zakończoną wezwaniem: „Samo społeczeństwo powinno rozpocząć akcję w celu wyrwania nieletnich dziewcząt z przepaści, w jaką się staczają”.

„Zwracamy na ten smutny objaw naszego życia społecznego uwagę ludzi dobrej woli. Niechże oni obmyślą środki zapobiegawcze dla tej klęski, jaka szerzy się w Warszawie”.

Pomiędzy notatką w „Rozwoju” a wezwaniem „Dnia” nie zachodzi najlżejsza sprzeczność.

„Dzień” wzywa do zapobiegania zepsuciu, „Rozwój” również, zastrzegając się jednak przeciw pewnemu sposobowi zapobiegania—uświadamianiu za plecami rodziców.

Redakcja wszakże „N. Lodz. Ztg.”, oczywi-

pisarza, a pomiędzy innymi dramaty „Kong Sve-re“, trylogia „Sigurd Slembe“, „Marya Stuart“ i „Skotland“, „De Nygifte“ i inne.

Utwory sceniczne B. cechuje duża siła dramatyczna, wybitna charakterystyka osób i świetny język; natomiast słabszą jest w nich kompozycja. Björnson uprawiał też i lirykę, a zbiór jego pieśni p. t. „Digte og Sange“, odznacza się wielką pięknoscia. B. brał też czynny udział w życiu politycznym kraju; redagował dziennik ludowy „Norsk Folkeblad“ (1866 — 71) i wydał cały szereg ulotnych prac politycznych tudzież broszur. Z przekonań swoich należał B. zawsze do lewicy demokratycznej.

Z dzieł B. przełożono wiele na język polski, a jednym z pierwszych tłumaczyw znakomitego poety norweskiego był E. Lubowski („Bakructwo“, „Nowożeńcy“, „Król“ i t. d.) Brandes poświęcił obszernie studium Björnsonowi i Ibsenowi („Björnson og Ibsen“). Śmierć znakomitego pisarza okrywa żalobą całą Norwegię.

Parę lat temu powziąwszy błędne wiadomości o stosunkach, ppanujących w Galicji, wystąpił B. żywo przeciw tamtejszym polakom, obwiniając ich o uciskanie rusinów. Niesłuszną tę napaść odparł w odpowiedzi gruntownie Henryk Sienkiewicz (Przyp. Red.)

Obchód grunwaldzki.

Z Krakowa donoszą:

Krajowy komitet uroczystości grunwaldzkiej odbył wczoraj posiedzenie pod przewodnictwem prezydenta Lea. Przybyło nań kilkunastu delegatów z prowincji, a rozprawy były bardzo ożywione. Ostatecznie uchwalono program następujący na dzień 15 lipca:

- 1) Nabożeństwo dziękczynne w kościele Maryackim.
- 2) Odświeżenie pomnika Jagiełły na placu Matejki.
- 3) Otwarcie wystawy zabytków z epoki Jagiellońskiej.
- 4) Odczyty na temat rocznicy dziejowej.
- 5) Przedstawienie opery «Konrad Wallenrod» w teatrze miejskim i odpowiedniej sztuki w teatrze ludowym.
- 6) Powszechna iluminacja miasta.

W dniu 17 lipca po mszy połowej na Błoniach miejskich uroczysty pochód «Sokolów» na Wawel, poprzedzany banderyą kilkuset chłopów z powiatu krakowskiego.

Koszta dochodu preliminowane przez miasto w wysokości 70,000 koron mają być wzmocnione subwencjami miast i rad powiatowych z całego kraju.

Równocześnie uchwalono przypomnieć odeszwe w sprawie energicznego gromadzenia funduszu grunwaldzkiego na szkoły kresowe.

Zgromadzenie, nie solidaryzując się z objawami zdążającymi do obniżenia obchodu grunwaldzkiego, wzywa całe społeczeństwo do poparcia uroczystości środkami finansowymi.

Zygzaiki.

Wczoraj oddrukowaliśmy list p. Matyldy z Ebhardtów Pfenig na interpelację naszą w «Kronice tygodniowej», gdzie było przypomnienie o s. p. Teofli Schmidt, odnoszące się do dawnych jej uczennic.

Z wielką przyjemnością dowiedzieliśmy się, że uczennice pamiętają o swych obowiązkach dla przełożonej, mieliśmy jednak powód do poruszenia tej sprawy, gdyż s. p. przełożona Schmidt już rok temu blisko jak zamknęła kartę swego życia.

Mogła więc jej i pomnik, który niewielkiego potrzeba nakładu, powinien być już gotów.

Popierając jednakże zasadę, że lepiej późno, niż nigdy, sądzymy, że przy wzmożonej energii, już w rocznicę zgonu będziemy mogli donieść o pomyślnym rezultacie pamięci byłych uczennic szkoły p. Schmidt.

„Riecz“ donosi, że komisya obradująca nad sprawą oddania finlandzkiego zarządu locmańskiego pod kierownictwo ministerjum marynarki rosyjskiej natrafiła na niespodziewaną przeszkodę, która może wpłynąć na zaniechanie reform. Mianowicie: wszyscy locmani fi-

landzcy oświadczyli, że podadzą się do dymisji. Gdyby locmani wykonali swój zamiar, cały ruch handlowy na wodach finlandzkich musiałby ustać, gdyż o zastąpieniu locmanów, którzy od dziecka przywykli do swych skał i znają doskonale przejścia niebezpieczne, nie może być nawet mowy.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Zawisława. Jutro Sławogosta.

TEATR POLSKI. (Cegielniana 63). Dziś „Oj młody, młody“, komedia w 3 aktach Al. hr. Fredry (syna). Ceny niższe. Początek o godzinie 8 minut 15 wieczorem.

ZEBRANIA. Dziś (w lokalu, Zawadzka 22. Bałuty) o godz. 7 wieczorem, ogólne zebranie bałuckiego Tow. wzajemnego kredytu.

— Jutro (w lokalu, Nowy Rynek nr. 9) zebranie członków Tow. prawniczego.

POGADANKA. Jutro (w lokalu Stow. nauczycieli chrześcijan, Konstantynowska nr. 5) pogadanka dyskusyjna na temat „Nerwowość u dzieci“. Początek o godzinie 8 i pół wieczorem.

WYSTAWA. Dziś i codziennie (w lokalu, Mikołajska 40). „Wystawa przyrodnicza“. Otwarta od godz. 10 rano do 10 wieczorem.

KRONIKA.

(—) Zjazd senatorów-rewidentów. Według pogłosek, zanotowanych przez gazetę «Birżewija Wiedomosti», wszyscy kierownicy rewizji senatorskich, senatorowie Neidhardt, Diediulin, Gliszczyński i Medem zjadą się w lecie r. b. w Moskwie na zjazd senatorów-rewidentów, którego obrady toczyć się będą pod kierunkiem senatora Garina. Na zjeździe tym opracowany ma być plan dalszych rewizji.

Między innymi, zamierzono wziąć się do rewizji wydziału celnego, przyczem senator Garin dokonać ma rewizji moskiewskiej komory celnej.

(x) Egzaminy wstępne. Dyrektor Łódzkiej szkoły przemysłowo-rękodzielniczej zawiadamia nas, że egzaminy wstępne będą się odbywały w początku i końcu roku szkolnego. Przyjęcie zaś tych kandydatów, którzy złożyli egzamin, odbywać się będzie tylko na początku roku szkolnego; wskutek czego ci, co złożyli egzamin przed wakacjami, uważani są jedynie za kandydatów do czasu ogólnego przyjmowania uczniów do szkoły.

Ci, którzy nie złożyli egzaminów w końcu roku szkolnego, pozbawieni są prawa przystąpienia do egzaminów po wakacjach.

W roku bieżącym egzaminy wstępne przedwakacyjne rozpoczną się w d. 4 czerwca o godz. 9 rano, a po wakacjach d. 25 sierpnia.

Osoby, życzące poddać egzaminowi wstępnemu swoje dzieci przed wakacjami, winny złożyć w tym przedmiocie podania do dyrektora szkoły, z dołączeniem: metryki w pełnym odpisie, świadectwa pochodzenia, świadectwa o szczepieniu ospy i fotografii dziecka.

Podania będą przyjmowane w kancelaryi szkoły od dnia dzisiejszego do d. 2 czerwca codziennie od godz. 10 rano do 2 po poł., oprócz świąt i dni galowych.

(—) Konie dla wojska. Wydano nowe przepisy o dostarczaniu koni dla wojska w obrębie general gubernatorstwa warszawskiego. W tym celu Królestwo Polskie podzielono na okręgi wojskowo-końskie, stosownie do powiatów. Każda gmina i miasto, z wyjątkiem Warszawy i Łodzi, stanowią rewir wojskowo-koński, wojci gmin, burmistrzowie i prezydenci miast są zawiadawcami rewirów. Na czele każdego okręgu stoi oficer-inspektor, który prowadzi spis koni.

(a) W sprawie zapomóg. Gubernator piotrkowski rozesał do naczelników powiatowych, prezydentów i policmajstrów miast okólnik zawiadamiający, że główny komitet ks. Aleksiejewa postanowił od stycznia 1911 roku przerwać przyjmowanie prośb od niższych stopni wojskowych, którzy utracili zdolność do pracy podczas wojny z Japonią — o wydanie zapomóg.

W oznaczonym terminie utracą prawo do korzystania z wydawanych dotychczas zapomóg zarówno ci, którzy uważają się za niezdolnych do pracy, jak i sieroty pozostałe po poległych w czasie wojny.

(—) Bilety powrotne do Ciechocinka. Dla

osób, nie mających możności zamieszkania na stałe w Ciechocinku w czasie sezonu, zarząd kolei warszawsko-wiedeńskiej ustanawia od 1 maja bilety powrotne na przejazd z Warszawy do Ciechocinka. Bilety powrotne będą sprzedawane w wigilię dni świątecznych i niedzielnych oraz w święta. Bilety takie będą ważne na przejazd powrotny z Ciechocinka do Warszawy w pierwszy dzień po niedzieli lub dniu świątecznym. Bilety powrotne przysługują na wszystkie pociągi osobowe z wyjątkiem kuryerskich i pośpiesznych. Od tej również daty ustanowione zostają w dwóch pociągach osobowych miejsca numerowane do leżenia.

Czyby zarząd drogi W. W. nie zechciał podobnych biletów wprowadzić i dla Łodzi? Łatwo bowiem połączyć pociągi kaliskie z pociągami drogi warszawsko-bydgoskiej.

Spodziewamy się, że w interesie kolei leży udostępnić przejazd do tak uczęszczanej miejscowości.

(—) Spalenie zwłok. Na ostatnim posiedzeniu komisji gubernialnej do spraw stowarzyszeń i związków w Warszawie rozważana była, pomiędzy innymi, sprawa zalegalizowania ustawy Towarzystwa zwolenników kremacyi.

Postanowiono odmówić legalizacji, a to z tego powodu, iż cel Towarzystwa — spalenie zwłok sprzeciwiać się ma art. 6 ustaw zasadniczych państwa, głoszącemu, iż zwłoki nieboszczyków mają być grzebane.

Przeciw orzeczeniu temu komisji, inicjatorzy Towarzystwa zwolenników kremacyi odwołać się mogą do senatu lub też podjąć starania o zmianę w drodze prawodawczej.

(a) Z wystawy przyrodniczej. Gwarno i tłumno było wczoraj na wystawie. Bardzo licznie, jak zwykle, reprezentowaną była młodzież szkolna, zwiędzali również grupami robotnicy fabryczni. Były wczoraj uczenice szkół pani Waszczyńskiej, Siennickiej i Szczyglińskiej, oraz wychowawcy szkoły kolei elektrycznej miejskiej.

Wczoraj Towarzystwo akcyjne K. Scheiblera i Tow. akc. L. Gejera nabyły po 500 biletów wejścia dla robotników.

Bardzo licznych słuchaczy miała pogadanka doktora Eichlera z Pabianic „O bronń zaczepnej i odpornej u zwierząt“, ilustrowana barwnymi przezroczami.

Prelegent zaznaczył, że gatunki niedostosowujące się do warunków stale schodzą z powierzchni ziemi. Przytoczył przykłady narządów ochronnych, a więc: pancerze u rozmaitych zwierząt, świecenie zwierząt, jako broń ostrzegawcza; jadowite wydzielin y u rozmaitych zwierząt; mimetyzm, czyli przybieranie postaci zblizonej do postaci innego stworzenia; wreszcie różne narzędzia zaczepne, właściwe np. zwierzętom drapieżnym. W końcu wspomniął o organach elektrycznych.

Dzisiaj, o godz. 8-iej wieczorem wygłosi pogadankę dr. B. Heyman p. t. „O znaczeniu wody w przyrodzie“, ilustrowaną doświadczeniami.

Dr. Goldenberg codziennie, prócz poniedziałku, w godzinach obiadowych udzielać będzie objaśnień o budowie ciała ludzkiego.

(h) W sprawie asenizacji w Łodzi. Wczoraj policmajster m. Łodzi wezwał do swego biura wszystkich asenizatorów i w przemówieniu swem zaznaczył, że żadne z przedsiębiorstw nie posiada przywilejów, ani też nie jest protegowane. Żądał od asenizatorów, aby każdy z nich w przeciągu 8 dni przedstawił dowody piśmienne na prawo wylwania nieczystości poza miastem. Ci zaś, którzy do tego czasu nie będą w możności przedstawić dowodów, zmuszeni zostaną wylwać nieczystości na terytoryum, znajdującem się w posiadaniu Tow. „Sanitas“, lub magistratu.

Na podstawie przedstawionych danych, każdy z asenizatorów będzie miał wskazany kierunek jazdy po mieście. Wywózka nieczystości z domów przy ulicy Piotrkowskiej ma się odbywać między godzinami 12 w nocy a 5 rano.

Asenizatorzy zwrócili uwagę, że za pracę nocną trzeba będzie płacić wyższe wynagrodzenie i zwiększyć tabor.

Okoliczni włóscianie, od d. 1 lipca, jeżeli nie zaopatrzą się w beczki żelazne hermetycznie zamknięte, nie będą wpuszczani do miasta po nieczystości.

(f) Gospodarze i lokaterowie. Pani X najęła mieszkanie w domu przy ulicy Wólczańskej N 97.

(a) Raut. Na rzecz budowy Domu zarobkowego zaprojektowano w maju r. b. zorganizować w lokalu przy ulicy Widzewskiej № 73 (Kolo pracowników kolei fabryczno-łódzkiej) raut, który wypełnia produkcję instrumentalno-wokalno-dramatyczne. Prócz śpiewu, gry na fortepianie, deklamacji, grono amatorów odegrać ma dwie jednoaktówki: «Gałązka jaśminu» i «Podejrzana osoba».

TELEGRAMY.

Łondyn, 26 kwietnia. (P.) Izba gmin przyjęła w drugim czytaniu większością 328 głosów przeciw 242 bil finansowy. Narodowcy irlandzcy głosowali ze stronnictwem rządowym, stronnictwo O'Briena zaś z opozycją. Wśród obrad George oświadczył, że od chwili wniesienia pierwszego budżetu handel się ożywił, a liczba robotników bez pracy zmniejszyła się znacznie. Minister wierzy, że kraj znajduje się na drodze do bezprzykładnego rozwoju ekonomicznego.

Petersburg, 26 kwietnia. (P.) Syberyjska kolej magistralna między Sreteńskiem i Błagowieszczeńskiem na dystansie Pokrowka-Dżalinda-Aldazin, uszkodzona jest przez krę na Amurze i powódź, która zagroziła stacji pocztowo-telegraficznej w Dżalindzie. Wysłani na miejsce mechanicy i służba zostali przez lody odcięci. Telegramy wymienne ze Wschodem przez Sreteńsk przychodzi z znacznym opóźnieniem.

Moskwa, 26 kwietnia. (P.) Otwarto Towarzystwo do zorganizowania wyższych kursów elektro-technicznych.

Wilno, 26 kwietnia. (P.) Gmina mahometńska czyni starania o otwarcie w Wilnie dwuklasowej szkoły z wykładem początków religii mahometńskiej.

Odesa, 26 kwietnia. (P.) W drodze do Defnówki rozbił się samochód, pędzący z szybkością 70 wiorst na godzinę. Jadący w nim znany sportsmen Anatra, wyrzucony na daleką odległość, poniósł śmierć na miejscu. Inni jadący odnieśli lekkie uszkodzenia.

Baku, 26 kwietnia. (P.) Dwaj przez policyantów konwojowani więźniowie usiłovali zbiec. Strzałami policyantów jeden z nich został raniony. Obu ujęto. Raniono też przypadkowo przechodzącą kobietę.

Nieznamy sprawca postrzelił idącego ulicą agenta policji i usiłował zbiec, strzelając do ścigających go agentów śledczych i policyantów, lecz go zraniono i ujęto. Ranny jest policyant.

Paryż, 26 kwietnia. (P.) 150 strajkujących robotników kolejowych w St. Denis napadło na policję i żołnierzy, którzy osłaniają pracujących przy robotach ziemnych. W starciu kilku policyantów odniosło rany, a 1 robotnik poległ, zastrelony przez policyanta.

Chambon Feugerolles, 26 kwietnia. (P.) Zaburzenia trwają. Aresztowano pięć osób. Przybyło wojsko.

Łondyn, 26 kwietnia. (P.) Do biura Reutersa telegrafują, iż huragany i mrozy w Ameryce północnej sprawiły takie spustoszenia w plantacjach bawełny, iż są obawy, że cały urodzaj tegoroczny będzie stracony. Od czasów wojny domowej, stany południowe Ameryki Północnej nie poniosły tak ciężkiej szkody materalnej, jaką grozi im klęska obecna. Obawiają się, że fermerzy nie zdołają zakupić dość nasion, aby obsiać choć połowę zniszczonych obszarów plantacji.

Pekin, 26 kwietnia. (P.) Według wiadomości ze źródeł dyplomatycznych, zaburzenia w Chang-Shou wywołały: spekulacja i niesumienność urzędników miejscowych, którzy podnieśli ceny ryżu, nie dopuszczając go do sprzedaży. Ruch przybrał rozmiary groźne, z powodu chwiejności władz, które ukarały żołnierzy za strzelanie do tłumu, a dwóch żołnierzy nawet skazały na śmierć, zamiast poprzeć działalność wojsk. Do Chang-Shou wysłano kanonierki angielskie, jedną japońską i dwie francuskie. Spokój powraca z wolna, ale obawiają się zaburzeń w prowincji hu-bejskiej. Wiadomościom o zamordowaniu gubernatora zaprzeczono.

Konstantynopol, 26 kwietnia. (P.) Stan zdrowia sultana uległ poprawie. Ogłaszanie buletynów przerwano.

New-York, 26 kwietnia. (P.) W północnej

części stanu Alabama i w wielu miejscowościach stanów Georgia, Luizyana, Missisipi i Texas temperatura spadła, a śniegi zagrażają plantacjom bawełny.

Salonki, 26 kwietnia. (Wl.) Nadeszły szczegóły bitwy pod Czernolewem. Albańczycy, z Podrymu, Budakowa i Jeziercy, w sile około 4,000 ludzi, wieczorem zajęli przejście czernolewskie po obu stronach drogi do Prizrendu. W dniu 23 b. m. o godzinie 4 zrana oddział Szewki-beja dostał się pod ogień krzyżowy albańczyków. Położenie byłoby krytyczne, gdyby nie nadeiagnęły wezwane z Prizrendu posiłki, które podczas najgorszej bitwy zajęły tył albańczykom, na południe od Czernolewa. Albańczycy zostali odrzuceni poza Stimle i skoncentrowali swe siły na wzgórzach Budakowa, Jeziercy i Ribari. W dzień bitwa wznowiła się i zakończyła późnym wieczorem, bez powodzenia dla albańczyków.

Oddział turecki stracił 8 żołnierzy zabitych oraz 2 oficerów i 12 żołnierzy rannych. Działa zburzyły pewną liczbę domów we wsiach okolicznych. Straty albańczyków niewiadome. Według pogłosek wielu albańczyków dostało się do niewoli. Komunikacja telegraficzna z Ferizowiczą, Prizrendem i Prisztiną przerwana. Albańczykami dowodzi Hassan-Husein z Budakowa.

Oba oddziały nieprzyjacielskie zajmują w dalszym ciągu swoje poprzednie pozycje.

Łondyn, 26 kwietnia. (Wl.) Konstantynopolski korespondent „Evening Post“ donosi, że rządowi tureckiemu udało się zrobić niezmiernie sensacyjne odkrycie.

Oto stwierdzonem zostało, że obecny zbrojny wybuch albańczyków przygotowali agitatorowie niemieccy. Jednego z główniejszych przywódców tej agitacji schwytano w Salonikach i znaleziono przy nim papiery wysoce kompromitujące poselstwo niemieckie w Kostantynopolu.

Korespondent dodaje, że rozniecenie powstania albańskiego jest odwetem Niemiec za sympatyę rządu tureckiego dla Anglii, które są powodem, że wpływy niemieckie w Turcyi słabną z dniem każdym.

Konstantynopol, 26 kwietnia. (Wl.) Powstanie albańskie przybiera coraz groźniejsze rozmiary. Położenie ogólne zaostrza się. Szczepy północno-albańskie wylonily swoją solidarność z powstańcami i chwycily już za oręż. Komunikacja z górną Albanią całkowicie przerwana.

Bruxella, 26 kwietnia. (Wl.) Strajk górników belgijskich przybiera coraz szersze rozmiary. W Jemappes, Cuesmes i innych miejscowościach liczne zastępy górników ponownie rozpoczęły strajk. W szybach ustala praca.

Łondyn, 26 kwietnia. (Wl.) Dzienniki tutejsze zapowiadają, że najbliższe spotkanie pomiędzy królem Edwardem, a cesarzem Wilhelmem odbędzie się z początkiem sierpnia we Friedrichshofie.

Cassel, 26 kwietnia. (Wl.) Balon, który wznosił się w sobotę z Paryża z dwiema osobami w Łodzi, wylądował dzisiaj w tutejszej okolicy, zmuszony do tego zadymką śnieżną, która się nagle zerwała.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 27 kwietnia. (Wl.) W kołach konserwatywnych coraz liczniej odzywają się głosy, piętnujące nieudolność Bethmana Hollvega. Przyczyną są nieznaczne ustępstwa, jakie Bethman chciał poczynić narodowo-liberałom przy reformie wyborczej. Wśród konserwatystów rozszerza się agitacja za zupełnem odrzuceniem reformy w izbie panów, aby tym sposobem zmusić kanclerza do ustąpienia.

Berlin, 27 kwietnia. (Wl.) Z rezolucji prasy monachijskiej okazuje się, że główną i bezpośrednią odpowiedzialność za poniedziałkową katastrofę balonu Zeppelina ponosi cesarz Wilhelm, który wbrew przedstawieniom rzeczoznawców o niesprzyjających wysoce warunkach atmosferycznych, nakazał wyjście balonu.

„Münchener Tageblatt“ dodaje złośliwą uwa-

gę, że cesarz Wilhelm pragnął dowiedzieć, że zna się lepiej na zmianach powietrza od kolońskiego dyrektora obserwatorium astronomicznego, a ta niezbyt fortunna próba kosztuje jednak skarb rzeszy paręset tysięcy marek. Prasa berlińska pomija naogół przyczynę katastrofy dyskretnem milczeniem.

Berlin, 27 kwietnia. (Wl.) Biuro Wolffa ra zesłało wiadomość, otrzymaną z Chrystyanii, że Biörnson zmarł wczoraj wieczorem o godzinie 11 w Paryżu.

Poznań, 27 kwietnia. (Wl.) Pomimo szalonej agitacji, hakatyści zdołali zebrać dotychczas na fundusz tanenberski zaledwie 9,100 marek.

Berlin, 27 kwietnia. (Wl.) Doniesienia przesłane przez Agencję petersburską do prasy zagranicznej, o nagłym wybuchu nieprzyjaznego ruchu w Persyi przeciw chrześcijanom, a zwłaszcza ustęp, wzywający Anglię i Rosję do natychmiastowego wkroczenia do prowincji Urmia, celem przywrócenia spokoju, wywołały tu niezadowolnienie, zwłaszcza wobec wiadomości zupełnie wiarogodnych, że chrześcijanom w Persyi nie nie zagraża.

Prasa liberalna podkreśla, że depesza ta została bezpośrednio wysłana przed audyencją ministra Izwolskiego u króla Edwarda w Biarritz.

Berlin, 27 kwietnia. (Wl.) Wśród przedsiębiorców budowlanych poczęła się ożywiona agitacja za zakończeniem lokautu, który przez brak solidarności przedsiębiorców, a jednolitości akcji robotników, zupełnie się nie udał. Zakończenie oczekiwane lada dzień.

Bonn, 27 kwietnia. (Wl.) Wszyscy robotnicy polscy z Królestwa, zatrudnieni przy budowie kolei, otrzymali nakaz opuszczenia granic Prus w ciągu 24-ch godzin.

Poznań, 27 kwietnia. (Wl.) „Dziennik Poznański“ dowiaduje się, że Nowicki zgłosił się do prowincjonalnego komitetu wyborczego z oświadczeniem, że wbrew woli władzy wyborczej mandatu nie przyjmie.

D Z I E N N E.

Helsingfors, 27 kwietnia. (P.) Do kancelaryi sejmowej złożono oświadczenie, w którym proponuje się sejmowi, aby najpóźniej wyjednał odwołanie reformy korpusu locmanów. W motywach wskazano między innymi, że zreformowanie locmanów narusza konstytucję Finlandyi i szkodzi interesom państwa. Obrona wybrzeży zabezpieczoną jest przez to, że naczelnikiem finlandzkiego korpusu locmanów jest generał-gubernator. Ministerium marynarki ma decydujący głos w przedmiocie żeglugi na wybrzeżach kraju. Oprócz tego zreformowanie locmanów wywoła masową ich dymisyę, wskutek czego bezpieczeństwo żeglugi narażony na ryzyko pośród skał finlandzkich.

OFIARY.

Na Budkiewicza,
zamieszkałego przy ulicy Długiej.
K. W. 50 kop.

Na stypendyum imienia J. Jezierskiej.
Lucyna Poznańska 1 rb., M. Jezierska 5 rb., Rafala Bielkiewicza 3 rb.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacyi centralnej K. E. Ł.

Data.	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
26/IV 1 pp.	742.2	+15.4	53	Pd 3	Z dnia 26/IV Temperatura max. +16.0° C. min. +4.8° C.
26/IV 9 w.	739.2	+11.0	82	W 1	
27/IV 7 r.	740.0	+ 6.3	94	Pn W 3	Opadu 2.9

Numer dzisiejszy składa się z 10-ciu stronic.

Z SĄDÓW.

(a) Sędzia pokoju 4 rewiru m. Łodzi skazał: Martę Polak, właścicielkę sklepiku przy ul. Widzewskiej № 67 za używanie nieostemplowanych wag na 5 rubli lub 1 dzień aresztu, za sprzedaż zaś nafty z basenu bez pozwolenia na 10 rubli lub 2 dni aresztu; Moszka Szymanowicz, właściciela sklepiku przy ulicy Piotrkowskiej № 88, za prowadzenie targu w godzinach niedozwolonych na 5 rubli lub 1 dzień aresztu; Hersza Talermana, właściciela domu przy ulicy Mikołajewskiej № 20, za nieporządki w ustępach na 15 rubli lub 3 dni aresztu; Hersza Kohna, właściciela sklepiku przy ulicy Widzewskiej № 73, za prowadzenie targu w późnej porze na 5 rubli lub 1 dzień aresztu. Dawida Konarskiego, właściciela sklepiku przy ulicy Widzewskiej 71, za późny targ na 3 ruble lub 1 dzień aresztu; Hila Fogla właściciela sklepiku przy ulicy Nawrot № 1 za handlowanie w godzinach niedozwolonych na 3 ruble lub 1 dzień aresztu. Icka Wajsblata, właściciela sklepiku przy ulicy Piotrkowskiej № 128, za toż samo przewinienie na 3 ruble lub 1 dzień aresztu; Hanę Knecht, właścicielkę sklepiku przy ulicy Głównej № 46, za prowadzenie targu w godzinach niedozwolonych na 2 ruble lub 1 dzień aresztu.

(h) Sędzia pokoju IV rewiru skazał Alwina Ramisza, właściciela domu przy ulicy Piotrkowskiej № 44, za brudne utrzymywanie podwórza na 15 rubli kary lub 3 dni aresztu. Właściciela zaś sklepu Majera Pomeranca, za sprzedaż ogni sztucznych bez odpowiedniego na to pozwolenia na 25 rubli kary lub 7 dni aresztu.

Za handel w godzinach niedozwolonych skazani zostali przez tegoż sędziego Izrael Łękwicz, Widzewska 69, Moszek Grzywacz Piotrkowska 88, Ieek Wajsblat Piotrkowska 128, Hersz Kohn Widzewska 73, Abram Herszkowicz Przejazd 14, Marta Polak Widzewska 67, Hil Frogiel Nawrot 1 po 3 ruble kary lub 1 dniu aresztu.

Za nieporządki, Szapsia Engler, właściciel domu Mikołajewska 37, na 15 rubli lub 3 dni aresztu. Za nieprzestrzeganie przepisów pożarniczych, Chaim Frank Piotrkowska 88, na 50 rubli kary lub 14 dni aresztu.

— Gustaw Grezer, właściciel domu przy ulicy Nawrot № 29, pobierający tak wysokie komorne od mieszkańców jak i jego sąsiedzi, tłumaczył podwyżki komornego podniesieniem podatków i różnych innych kosztów, wprowadzonych w ostatnich czasach. Lokatorzy potulni poddawali się losowi, w zamian czego pomysłowi właściciel domu zatrwał powietrze, spuszczając nieczystości z dołu kloaczego do rynsztoków przez specjalnie urządzone koryta. Lokatorzy nosami kręcili, nikt nie śmiał okna otworzyć,

wreszcie w sprawę tę wdała się policja, spisała protokół i oddała pod sąd oszczędnego kamienicznika. Sędzia pokoju IV rewiru skazał Gustawa Grezera na 3 miesiące bezwzględniego aresztu.

Z WARSZAWY.

* Rewizya senatorska.

W dziale urzędowym «Warsz. Dniownika» ogłoszono wczoraj, że z rozporządzenia senatora Neidhardta wdrożono sprawę karną przeciw członkom komisji egzaminacyjnej przy warszawskim okręgu pocztowo-telegraficznym r. st. Blumowi i ases. koleg. Leonardowi Jefremowi, oskarżonym z art. 377 i 378 ustawy karnej, przyczem obu usunięto ze stanowisk członków komisji egzaminacyjnej i nauczycieli szkoły przy warszawskim okręgu pocztowo-telegraficznym, a L. Jefremowa prócz tego z posady urzędnika I klasy telegrafu warszawskiego.

O powyższej decyzji zakomunikowano w dniu 23 b. m. do wykonania: prokuratorowi izby sądowej warszawskiej, przesyłając mu wyniki przeprowadzonego przez członków rewizji śledztwa, oraz naczelnikowi okręgu pocztowo-telegraficznego warszawskiego. Jednocześnie kopię postanowienia przesłano do wiadomości kuratorowi okręgu naukowego warszawskiego z uwagi na to, iż r. st. Blum jest nauczycielem III gimnazjum warszawskiego.

* Z powodu kary.

Redaktor «Przeglądu Rzemieślniczego», p. Lewicki, skazany został jako dyrektor wystawy skór, na której zgromadzenie szewców wystawiło w swej kabinie popiersie Kilińskiego, na taką samą karę, co starszy owego zgromadzenia, czyli rb. 100 lub areszt. Ponieważ p. L. kary nie zapłacił, więc zaczął odsiadywać areszt. Z tego powodu tygodnik przez niego redagowany wyjdzie z kilkodziennym opóźnieniem.

* Bez skutku.

General-gubernator pozostawił bez skutku starania kelnerów warszawskich o zwolnienie ich od posiadania książek służbowych.

Z KRÓLESTWA.

Zajście. W ubiegłą niedzielę, około godz. 7 wieczorem, we wsi Zerzno gminy Zagórz pod Warszawą, syn miejscowego gospodarza, 16-letni Feliks Zakrzewski, bez żadnej przyczyny został poraniony szabłami przez dwu nietrzeźwych strażników ziemskich, którzy następnie grozili rewolwerami ojcu i sąsiadom, ujmującym się za krzywdą chłopca.

Poranionego chłopca ojciec odwiózł do Warszawy i przedstawił członkom komisji senatorskiej, którzy przyrzekli sprawą tą się zająć i żądać wyjaśnienia od straży ziemskiej.

Z dzielnic polskich.

Siedmuset szpiegów. W sprawie Nowosiołowa, którego trybunał we Lwowie skazał za szpiegostwo na sześć miesięcy ciężkiego więzienia, kapitan sztabowy Iszkowski zeznawał jako świadek, że obecnie po Galicji i Bukowinie uwiija się około 700 rzekomych dezerterskich wojskowych, którzy rekognoskują okolice, nawiązują stosunki i wywiadują się o usposobieniu ludności. Wszyscy oni są funkcyjaryuszami organizacji, która ma na celu zbadanie terenu pod względem wojennym.

Dr. KAUFMAN
powrócił.

1229-3-1

Piotrkowska № 192 (dawniej № 200)
LECZNICA ZĘBÓW

M. Riesnik-Epstein.

Płombowanie i wyjęcie zębów bez bólu. **Specjalne laboratorium** zębów sztucznych i złotych koron.

Reparacje i przeróbki sztucznych zębów **napoczekaniu**.
Ceny bardzo przystępne. 2596

ODEON

Telefon 15-81.

Dzisiaj w środę, dnia 27 kwietnia 1910 roku W czwartek, piątek i sobotę, d. 28, 29 i 30 kwietnia r. b.

teatr zamknięty.

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica chorób zębów
lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.

Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.
Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebienia).

Reparacje i przeróbki sztucznych zębów **NA POCZEKANIU**.

Gabinet prywatny lekarza d-ty H. Pruss znajduje się przy lecznicy.

Uwaga!! Ceny bardzo niskie! Uwaga!!

Porządna służąca

umiejąca gotować.

Może się zgłosić: Cegielniana № 91, m. 12. 1249-1

BUDKA

czyli weranda w modnym stylu zbudowana, zdolna do sprzedaży lodów, wody sodowej i t. p. jest tania do sprzedania. Wiadomość ul. Mikołajewska № 91, u stróża. 1248-3-1

3 morgi ziemi

na prawach szlacheckich w Chojnach — zaraz do sprzedania z powodu wyjazdu. Wiadomość: Korpaczki, Rzgowska-Kościelna № 20. 1247-3-1

Rolwaga

zupełnie nowa, mocno zbudowana, pojemność 200 pudów — niedrogo do sprzedania. Oferty ze wskazaniem adresu sub A. B 32 w admin. „Rozwoju”. 1250-3-1

MASŁO

z powodu nadejścia dużych transportów sprzedaje się bardzo tanio. Również poleca się **GIADY** prywatne „Zagon”, Piotrkowska № 103, w podwórzu, parter, prawa oficyna. 1251-3-1

Do sprzedania
ostatni plac

z pierwszych rąk 5159 łokci, po 9 kop. łokieć, na rozpiętę, w pobliżu pierwszego przystanku tramwajowego „Rokicie”. Wiadomość: Przejazd 38 m. 14, oficyna, II piętro. 1224-1

2 letnie mieszkania

składające się każde z 3-ech dużych pokoiów, kuchni i werandy, w suchej i ładnej miejscowości przy dużym ogrodzie i parku, w majątku Olsza, odległym o 1 1/2 wiorsty od st. Rogów dr. żel. W.-W. — są każdego czasu do wydzierżawienia. Wiadomość u właściciela. 1212-3-1

Z prasy rosyjskiej.

W ostatnim № 12239 „Now. Wrem.” znajdujemy korespondencję z Warszawy, której autor anonimowy p. N. twierdzi, iż byłoby szkoda, gdyby rewizja senatorska «kraju Priwislńskiego» ograniczyć się miała do zdemaskowania nadużyć i gdyby nie wysunęła sprawy systemu i ustroju rządów w kraju.

Korespondent przypomina, iż zadaniem general-gubernatora jest osobiste jednoczenie działalności władz miejscowych, kierowanie nimi i kontrolowanie tychże; general-gubernator winien dawać władzom miejscowym wskazówki, osobiście i przez swych urzędników do szczególnych poleceń sprawdzać i rewidować czynności władz i instytucji drugorzędnych.

Skarży się jednak korespondent, że w rzeczy samej to jednoczenie i kierownictwo ma w Polsce tylko charakter papierowy.

Gubernatorzy — pisze — mają porozumiewać się z general-gubernatorem w sprawach najbliższych; general-gubernator podpisuje kontrakty teatrów rządowych ze śpiewakami i śpiewaczkami, zarządza gospodarką miejscowych uzdrowisk, rozstrzyga sprawy brukowania ulic w miastach powiatowych... — tym więc sposobem — ciągnie dalej p. N. — powstała pomiędzy general-gubernatorem a podległymi mu władzami olbrzymia korespondencja, dla której trzeba utrzymywać przy general-gubernatorze olbrzymią kancelaryę z dyrektorem i wicedyrektorem; nadto trzeba było do podpisywania papierów utworzyć dwa jeszcze urzędy pomocników general-gubernatora.

Autor korespondencji mówi w dalszym ciągu

o namietności urzędników rosyjskich w kierunku pomnażania korespondencji kancelaryjnej oraz o ich dążeniu do powiększenia liczby urzędów. Oba te rysy charakteru uwypukliły się, zdaniem p. N. w Warszawie, gdzie również — jak twierdzi — zmierzają urzędnicy do odgradzenia i siebie i kraju Priwislńskiego od centralnego rządu państwowego, jak i do ucieczki od kontroli tegoż. Dążenie to sprowadza do zera prawie — twierdzi korespondent „Now. Wrem.” — stosunki gubernatorów z ministeryami i pociąga za sobą interwencję kancelaryi general-gubernatora we wszystkich sprawach, które się mają rozstrzygać trybem stosunków gubernatora z ministeryum.

Korespondent warszawski „Now. Wr.” wyraża żal, iż z po za gór korespondencji kancelaryjnej general-gubernator nie dostrzega ani życia politycznego kraju, ani wszelkiego rodzaju nadużyć. Nadto żali się p. N., iż ta praktyka urzędnicza, pozbawiając gubernatorów i zwierzchników instytucji wszelkiej samodzielności i odpowiedzialności, zniósła objazdy osobiste przez general-gubernatora kraju oraz rewizje instytucji miejscowych również przez general-gubernatora, jak i przez jego urzędników do szczególnych poleceń. Ostatecznie — twierdzi korespondent — utworzyła się autonomia biurokratyczna, rządząca krajem sposobem papierowym.

Sposób ten, jak i system rządzenia krajem jest — wedle zdania korespondenta — zły, a dowieść tego mają znaczne rozmiary ruchów w latach 1904 — 1906 mimo licznego stanu urzędniczego. Główne też potrzeby ustroju rządów w Polsce, na które rewizja senatorska zwrócić powinna uwagę, polegają — zdaniem p. N. — na zmniejszeniu liczby gubernij w Polsce, na ograniczeniu pisaniny kancelaryjnej, oraz na zmniejsze-

niu liczby urzędników z tem, by general-gubernator nie był odgradzony od kraju przez instancje pośrednie, lecz spoglądał oko w oko krajowi i jego życiu.

Współpracownik gazety «Nowoje Wremia», specjalista od spraw marynarki, osławiony «Brutus», zamieścił w „Now. Wr.” dłuższy artykuł o marynarce rosyjskiej, w którym wystawia takie świadectwo flocie czarnomorskiej: W d. 26 maja 1909 r., w pobliżu Sewastopola, torpedowiec «Zorkij» rozbił się, uderzwszy o przód torpedowca «Żiwój». W dn. 29 maja pancernik «Rostisław» przeciął na pół łódź «Kambalę», która utonęła z całą załogą; w d. 30 maja zginął nurek Boczkalenko; w dniu 2 czerwca rozbił się i zatonął w porcie transportowiec „Jagun”; w d. 15 czerwca, w biały, bardzo pogodny dzień, przewróciła się i zatonąła szalupa pancernika „Rostisław”, przyczem utonęło trzech marynarzy; w d. 3 sierpnia łódź działowa «Uralec» straciła również szalupę. Dołączył do tego rozbił się łódź parowej «Storożowej», kilkanaście zderzeń się torpedowców w porcie sewastopolskim, kilkanaście «osadzeń» na mieliźnie i na skałach, awantury marynarzy, znieważenie przez majtków oficera, męczenie przez lochmanów felczera okrętowego, które doprowadziło go do waryacji, a będziecie mieli niezbyt kompletne zresztą wyliczenie zdarzeń w ciągu jednej tylko zeszłorocznej «kampanii» letniej.

Dalej „Brutus” dodaje, że z powodu wypadku z nurkiem Boczkalenko, trzech admirałów floty czarnomorskiej złożyło „aż pięć wręcz z sobą sprzecznych opinij”.

Wiosna 1910.

Palta letnie

najmodniejszy fason Rb. 13.50 16.— 18.— i dr.

Garnit. maryn.

z modnych materyj. Rb. 10.— 13.— 15.50 i dr.

Spodnie

z trwałego mater. Rb. 2.90 3.50 4.50 i dr.

Kamizelki letnie

we wszystk. kolor. Rb. 2.75 3.50 4.50 i dr.

Uczniowskie garnitunki	Rb. 4.75
Dziecinne	Rb. 2.75

SCHMECHEL i ROSNER

Łódź, Piotrkowska 100.

ŚWIATLOLECZNICZY i ROENTGENOWSKI GABINET

Dr S. KANTORA

Specjalność: Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.

Krótką № 4.

Leczenie promieniami Roentgena, światłem Finsena i kwarcowem (choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia (świerzba, hemoroidy). — **Elektroliza** (radikalne usuwanie szpecących włosów). — **Masaż vibracyjny i pneumatyczny** podług prof. Zabłudowskiego (niemoc płciowa). — **Kaustyka** (usuwanie brodawek). — **Endo- i cystoskopia** (oświetlanie organów moczopłciowych). — **Elektryczne świetne kąpiele i gorące powietrze.**

Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia.

Specjalista chorób skórnych włosów, wenerycznych oraz niemocy płciowej

Dr. St. LEWKOWICZ

Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem vibracyjnym.

Badanie krwi przy syphilisie. Zachodnia 33 (obok Lombar. skc.) Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w., w niedziele od 9—3 Dla pań od 5—6 wiecz. 114r

Dr. med.

Aleksander FABIAN

ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku) Choroby nerwowe i wewnętrzne. Do 10 rano i od 4—6½, 2251r

Dr Ignatiew

Specjalista chorób uszu, nosa i gardła ulica Konstantynowska № 11 m. 5. Przyjmuje od 11—12 rano i od 5—8 wiecz. codziennie. W niedziele od g. 10—1 w południe. 1054r

Dr. med. ST. ARONSON

b. asystent prof. berlińskich: Bumma i Dührssena — osiadł w Łodzi. Akuszerya i choroby kobiece. EWANGELICKA № 5. Godziny przyjęcia: 9—10½ rano i od 5—7 pp. w niedziele 11—1 1218—r

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych

Przyjmuję codziennie od 8 — 1 w południe i od 4 — 8 wieczorem; w niedziele i święta od 9 — 2 w poł. 149r

Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. B. Rejt,

ulica Średnia № 5.

Doktor

Eugenia Kerep-Gerszuni

CHOROBY KOBIECE i AKUSZERYA Piotrkowska 121 Przyjmuje od 9 do 11 rano i od 3—5 p. 502r

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE WŁOSOW. WENERYCZNE (syphilis) i MOCZOPŁCIOWE (endoskop i cystoskop) i NIEMOCY PŁCIOWE. ul. Południowa № 2. powrócił. Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w. pnie od 7—8 po poł. 112—r

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7 Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Godziny przyjęcia: panowie od g. 9—11 r. 15—8 po poł., panie 4—5 po poł.; w niedziele i święta 8—12 r. 1463r

Dr. med. LEYBERG

Krótką № 5.

Choroby weneryczne, moczopłciowe i skórne. 1489r

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11. Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych. Przyjmuje od 8—1 rano i od 5—8 w., dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano 748r

Dr. med. W. Kotzin

ul. PIOTRKOWSKA 71 Choroby serca i płuc, przyjmuje od godz. 9½ — 10½, r. i od 4—6 pp. 541r

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne Andrzeja 13. Przyjmuje od 9—10½ rano i od 4—8 po poł. W niedziele i święta od g. 10—1 507—d

Dr. I. Krukowski

powrócił. CEGIELNIANA 4 Choroby wewnętrzne Specjalista chorób płuc. 1235-16-1

Obstalunkowy Oddział.

EMIL SCHEMEHEL

№ 98. Piotrkowska № 98.

Modne

WIELKI WYBÓR MATERIAŁÓW KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

WIELKI WYBÓR MATERIAŁÓW KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Męskie ubiory wykonywane zostają podług najnowszych wiedeńskich i :: :: londyńskich żurnali. :: ::
Nasza firma znana z dobrego kroju, solidnej roboty i wyborowych do- :: :: :: :: datków. :: :: :: ::

Na żądanie obstalunek wykonywany w przeciągu 24 godzin. 1120-6-3

Ogłoszenie.

Zarząd Drogi Żelaznej Fabr.-Łódzkiej podaje do wiadomości, że niżej wymieniony bagaż i rzeczy zapomniane lub zagubione w obrębie drogi, a nieodebrane do dnia 1/14 kwietnia 1910 roku, będą przechowywane na stacji Łódź-Fabryczna w ciągu 4-ch miesięcy od daty ogłoszenia, a następnie wraz nieodebrania, na zasadzie §§ 40 i 90 Ustawy Ogólnej Dróg Żelaznych Rosyjskich, będą sprzedane przez publiczną licytację:

A. Bagaże ze stacji: Małkinia № 3692; Zaściengoff № 752. Warszawa №№: 920, 47, 700, 206, 127; Białystok № 1977; Wyszaków № 2144.

B. Rzeczy zagubione w obrębie st. Łódź Fabryczna: mufka, pończochy, 2 pary kaloszy i zawiniątko w ceracie. 1214-3-3

MAGAZYN KAPELUSZY ALEKSANDRY WOELFLE

poleca na obecny sezon wielki wybór kapeluszy w ostatnich najnowszych oryginalnych fasonach.

Ceny bardzo przystępne.

UWAGA: Pracownia kwiatów z dniem 20 kwietnia przeniesioną zostaje na ulicę Piotrkowską № 181. Magazyn kapeluszy do 1 lipca zostaje jeszcze przy ulicy Piotrkowskiej № 105. 1111-6-4

Z powodu starości do sprzedania w Zgierzu

dom z ogródkiem.

Wiadomość na miejscu: Zgierz ul. Łęczycka szosa № 5/367. 1185-3-3

PRZECIW GONORREI (Trypper)

najnowszy środek — sało

„PICZYLIN“

działa szybko i radykalnie i podług opinii lekarzy jest racjonalnym środkiem. Przepis przy pudełku. Prawdziwy tylko w metal. pudełkach pol. rb. i 1 rb. 80 kop.

Jednakowo dobrze działa w wypadkach ostrych i chronicznych i w krótkim czasie usuwa najbardziej poważne powikłania

Skład: Petersburg, Rozjeżdżała № 7, apteka B. Koneczajna. Wysyła się za zaliczeniem. Przesyłka podług taryfy pocztowej. Posiadają składy apteczne: Ludwik Spiess i Syn. 846

W Szkole Przygotowawczej Koadunkacyjnej J. Zawadzkiej, Piotrkowska № 103.

pod kierunkiem artystki-malarki p. GLANTZ — odbywają się

Lekcje rysunku dla dzieci

dwa razy tygodniowo — od godz. 4 do 5 po południu — Zapisy codziennie od godziny 3 do 5-ej po południu. 2345-d 22

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE!

Angielskie patentow. ochrania ze obcasów (gumki)

„Dermatine“

z gwiazdkami mosiężnymi

1006 24

!! Wystrzegaj się !!
!! naśladowictwa !!

!! Wystrzegaj się !!
!! naśladowictwa !!

uznane powszechnie za najlepsze, bo najtrwalsze!

Z powodu pojawienia się na rynku handlowym ochraniaczy, naśladowujących nasz wyrób, zwracamy uwagę na napis „DERMATINE“, pomieszczony na każdym ochraniaczu.

The Dermatine Comp. L-ted w Londynie.

Przedstawiciel: P. RAJNER, Łódź, Wólczańska № 21, telef. 1327.

Chojęńskie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe

podaje do publicznej wiadomości, że biuro Towarzystwa znajduje się przy ul. Rzgowskiej № 37, w domu Mrygonia i otwarte jest w dni powszednie od 1 do 7, w czwartki i soboty do 9 wiecz., gdzie udziela wszelkich informacji, w zakres czynności Towarzystwa wchodzących.

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe: na rachunek bieżący, na lokację terminową, posagi i t. p., jak od członków Towarzystwa, tak też i osób postronnych i liczy od takowych: na każde żądanie 4%, z 3 miesięcznym terminem 4 1/2%, z 6-miesięcznym — 5% i rocznym — 6%. 1172-10-3

„TERRA“ PANORAMA || NAD NILEM

nader interesująca i pouczająca seria obrazów z krainy piramid i sfinksów. Monumentalne piramidy, sfinksy o tajemniczych zagadkowych obliczach, obeliski, meczety, klasztory derwiszów, świątynia Ramsesa, cytadela z grobem Mameluków, motywy z nad potężnego Nilu, wieś arabska, również widoki współczesnej Aleksandryi i Kairu. Otwarte od 10 rano do 10 wiecz. Wstęp 15 kop., młodzież szkolna i dzieci 10 k. 1220 2 2

„Kalknia“

kompletna z 9-ma warsztatami angielskimi 1 1/2 roku w użyciu — do sprzedania, oraz Lokal na 12 warsztatów z urządzeniem elektrycznym i 4 pokoje, odpowiednio na kantor i mieszkanie — zaraz lub od 1-go lipca do wydzierżawienia.

A. Zachert, Mikołajewska 83.

1191-d 5

ZARZĄD BAŁUCKIEGO TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU

podaje do publicznej wiadomości, że biuro Towarzystwa znajduje się przy ul. Zgierskiej № 64 i otwarte jest w dni powszednie od g. 10 rano do 3 po poł., gdzie udziela wszelkich informacji w zakres czynności Towarzystwa wchodzących.

Przyjmuje do dyskonta i inkasa weksle i t. p.

Przyjmuje wkłady na procenty jak od członków Towarzystwa tak też i osób postronnych i liczy od takowych od dnia lokacji do dnia podniesienia, a mianowicie: na każde żądanie 4%, z 3-miesięcznym terminem 4 1/2%, z 6-miesięcznym 5% i od całorocznych 6% 407 18-17

BILANSE

zakładanie i prowadzenie ksiąg handlowych na godziny skutecznia rutynowany buchalter poważnej instytucji. — Oferty sub „Rutyna“ przyjmuje administracja „Rozwoju“ 96

Niema nic lepszego
do przyrządzania doskonałych rosółów nad

MAGGI^{ego}
Buljon w kostkach po 4 kop. kostka.

Z kostki buljonu otrzymuje się natychmiast, po zwyczajnym zalaniu wrzącą wodą, od 1/4 do 1/8 litra wybornego rosółu, którego używa się jak przygotowanego domowym sposobem.

Prawdziwy buljon tylko z nazwą „MAGGI”
i znakiem ochronnym krzyż - gwiazda.

Do nabycia w sklepach kolonialnych, handlach delikatesów, składach aptecznych i t. p.

Odnaczenia wyrobów MAGGI^{ego}
13 nagród państwowych
9 wielkich nagród
72 medali złotych
11 dyplomów honorowych
23 odznaczeń honorowych.

930-2-2

Place budowlane

są tanio do sprzedania w Chojnach

przy ulicy Rzgowskiej położone i oddalone o jedną wiorstę od stacji drogi żelaznej Chojny.

Blizszych szczegółów udziela

p. **Otto Zimerman** w Chojnach w Zakładzie leczniczym. 1117-5-5

Zarząd drogi żelaznej Fabr.-Łódzkiej

niniejszem podaje do powszechnej wiadomości, że na stacji towarowej Łódź-Karolew w d. 30 kwietnia n. st. 1910 roku o godzinie 10 rano, na zasadzie artykułu 84 Ogólnej Ustawy rosyjskich dróg żelaznych, będą sprzedane z głośnej licytacji nie wykupione przez odbiorców towary, przybyłe w miesiącu kwietniu 1910 r. za frachtami: Sewastopol m. Połud. 1119 wino winogronowe, wysyłający O. E. Zakusznik, zaliczenie 63 rb. 60 kop.; Astrachan I R. Ur. 2163 ryby solone, wysyłający Trybiński.

W razie, gdyby licytacja w dniu wyżej oznaczonym do skutku nie doszła, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się na stacji Łódź-Karolew dn. 2 maja n. st. 1910 r., o godzinie 10-ej rano. 1238-1

Ważne dla panów Kupców i handlujących!
Najlepszym źródłem dla zakupu palonych i surowych kaw jest „Największa Łódzka Elektr. Palarnia Kawy”.

Właściciel:

Francoiszek Gloga, Łódź, Południowa № 28
Telefonu 817. 746-10-7

Wapno i cement

W WYBOROWYCH GATUNKACH poleca w składzie węgla

KONARSKI I MONIC

Węglowa 6. Tel. 10-11.

W Inowłodzu nad rzeką Pilicą

są jeszcze mieszkania ładnie umeblowane do wynajęcia. — Lekarz, apteka, restauracja etc. Wiadomość: ul. Zielona № 11, między 2-5 po poł., tel. 12-18. 1013-4

Piotrkowska 35 **SKŁADY** Piotrkowska 199
Tel. 14-41. Tel. 14-41

MATERIAŁÓW APTECZNYCH

MÜLLERA

polecają:
„MIKADO” najpewniejszy i wypróbowany środek do wytępienia wszelkich robaków i owadów (Cena pud. 10 kop., 15 kop. i 30 kop.)
„SALON-PASTA” jedyna zaprawa do podłóg, używana bez szcetek (cena pud. 15 kop. i 30 kop.)
Piotrkowska 35 Tel. 14-41. Piotrkowska 199.

Piotrkowska 117.

Skład Masła
Otylji Tauchert

Poleca znane ze swej dobroci Masło
Smietankowe, Świeżo solone i Kuchenne.
Sprzedaż hurtowa i detaliczna.
980-4 Dostawa do domów!!!

Piotrkowska 117.

Rohn, Zieliński i S^{ka}

Warszawa, Jerozolimska № 117.

Adres telegraficzny „Rohnzieliński”.

Pompy pneumatyczne „Neptun” do studni wierconych
Pompy Worthingtona do wszelkich celów
Pompy elektryczne i transmisyjne

Rury żebrowe, Radiatory.

Przedstawiciele:

HORDLICZKA i STAMIROWSKI
ŁÓDŹ. 297-26-7

OD ŁÓDZI

godzina i pół jazdy kołmi, szosą, do sprzedania zaraz willa murowana piętrowa (palacyk). Pokoi 8, łazienka, wodociąg, zlew, weranda. Zabudowanie gospodarze murowane, lodownia, stodoła, wszystko zdrenowane. Miejscowość otoczona lasami, rzeka. Gruntu 12 morgów — łąki 2 i pół, ogród owocowy, warzywny, angielski. Inwentarz żywy i martwy. Cena przystępna — bez pośredników. Wiadomość w Warszawie, Piłkna 14, m. 6. Obejrzeć: przez Lutomiernik, Kwiatkowiec — w Polaslinie. 1228 3-2

Poszukuje się

zdolnego majstra do folusza.

Apretura i farbiarnia: Moritz Piesch w Tomaszowie. 1237-3

Centralna klinika chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. **Konsultacja bezpłatnie. Wyrwanie zęba 15 kop. Plomba 35 kop. Sztuczny ząb 65 kop. Przeróbka i reparacje sztucznych zębów 50 kop.** Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści. 536438

SKLEP

spożywczo-kolonialny z ładnym mieszkaniem (komornikiem), tam że urządzenie sklepowe, z powodu zmiany interesu, na bardzo dogodnych warunkach zaraz do sprzedania. Wiadomość: ul. Żelazna № 14, dom Orzechowskiej, przy Szosie Rokicińskiej. 1222-3

Panna

ukończywszy kursy handlowe ze znajomością buchalterii, poszukuje zajęcia. Wiadomość w administracji „Rozwoju” 1061 14-10

Ból głowy i Migrenę

natychmiast usuwa

Migreno-Nervosin

Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Zadać w aptekach i skl. aptecz. tylko **oryginalnych** proszków po 10 k. szt. — Pudełko 1.20 k. Główn. skl. Tow. Akc. L. Spies i Syn 2761r100

Dr. I. Lipszyc choroby dzieci.

Przyjmuje od 8-10 i od 4-6 pp. Wschodnia № 45. 294

Dr. Bronisław Łuczycki

Andrzeja № 5. 1104

Choroby nerwowe.

Przyjmuje do 10 rano i 5-7 pp.

ZĘBY sztuczne od 75 k. Plomby od 50 k. na kauczuku, złocie — bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. **Wyjmowanie zębów bez bólu.** Przeróbka i reparacje na poczekaniu. Lek.-dent. **S. LIPOWSKI,** Piotrkowska 92. 381r

Potrzebny

uzdolniony parcelator do rozparcelowania kilku folwarków. Wiadomość: ul. Wólczańska № 139, m. 9. 1219-6-2